

POGO ANDĚLŮ NA ŠPIČCE JEHLY

PETR STANČÍK

Povídka v e-mailech. Autor vystavěl povídku, která se zabývá kyberšikanou, na neosobní komunikaci, kde se postavy – žákyně 7. třídy alias Amonitka a správce majáku v Sargasovém moři říkající si Karakal – skrývají za nicky (nick = přezdívka užívaná v internetových diskusích). Amonitka má pocit, že jí nikdo nerozumí, navíc se stala terčem kyberšikany ze strany spolužačky Kryšpíny. Karakal je Amonitce vrbou, důvěrníkem i rádcem. A proto mu jednoho dne napíše e-mail, ve kterém mu oznamuje, že od ní Kryšpína potřebuje pomoc. Chce se stát modelkou a naskytla se jí skvělá příležitost. Slavný fotograf modelek Gino Tonik právě vyhlásil soutěž. Stačí splnit sedm úkolů a vyřešit sedm hádanek. Úkoly jsou prazvláštní a Karakal začíná tušit, odkud vítr vane.

Nevážně o vážném tématu. Petr Stančík balancuje na tenkém ledě. Humor je všudypřítomný, povídka může dobře posloužit jako odrazový můstek k tématům kyberšikana a bezpečnost na internetu.

NÁZEV LEKCE: Není nick jako Nick

AUTORKA LEKCE: Hana Hogenová

KLÍČOVÉ POJMY: kyberšikana, internet

DOPORUČENÝ VĚK: 12–15 let

ČAS: 90 minut

NOSNÁ MYŠLENKA: Anonymně je snadné psát posměšné a urážlivé komentáře nebo sdílet ponižující video. Z oběti kyberšikany se mnohdy stane útočník.

CÍLE PRO UČITELE: Připravit si přehledně přílohy a postup lekce tak, aby proběhla plynule a co nejvíce prožitkově, ideálně bez vašich zásahů a komentářů, a aby si žáci uvědomili nebezpečí anonymity a kyberšikany na internetu.

CÍLE PRO ŽÁKY:

- ❖ zjistit, že není v jejich možnostech odhadnout, s kým (pod falešnou identitou nicku) na internetu komunikují
- ❖ pochopit, že to, co začíná na internetu jako žertík, může mít tragické následky
- ❖ naučit se, jak správně postupovat a na koho se obrátit, pokud se ocitnou v roli oběti kyberšikany
- ❖ vyzkoušet si různé role (běžný uživatel snažící se odhadnout identitu člověka skrývajícího se za přezdívkou, obět kyberšikany, anonymní komentující a člověk píšící pod jménem někoho jiného)

VAZBA NA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI: Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: Mediální výchova

POMŮCKY:

- ❖ číslovaný text povídky Pogo andělů na špičce jehly (autor Petr Stančík)
- ❖ losovací lístečky se jmény (Osice, klokan.1905, Maana, Metla, trudoš, alef, haki34, Yunnan)
- ❖ PRACOVNÍ LIST 1 – Profily lidí
- ❖ PRACOVNÍ LIST 2 – Gino Tonik: výzva
- ❖ PRACOVNÍ LIST 3 – Hádanky
- ❖ PRACOVNÍ LIST 4 – Dva závěry povídky
- ❖ PRACOVNÍ LIST 5 – Oběti kyberšikany
- ❖ PRACOVNÍ LIST 6 – Prožíváš kyberšikanu?
- ❖ čisté papíry A4, obálky
- ❖ připojení na internet a promítací plocha

POSTUP:

EVOKACE

Napište na viditelné místo (např. tabuli nebo flipchartový papír) následující výrazy:

Osice
klokan.1905
Maana
Metla
trudoš
alef
haki34
Yunnan

Vyzvěte žáky, aby se zamysleli nad tím, co jste napsali. Když dojdou ke správnému řešení (že jde o internetové přezdívky neboli nicky), dejte každému vylosovat jednu přezdívku. Přezdívky si navolte předem tak, aby jejich počet odpovídal počtu žáků v dané skupině, třídě – může jich být víc, nemusíte použít všechny. Také můžete výběr podřídit místu, kde se čtenářská lekce uskuteční. Rozdejte žákům čisté papíry a poté je požádejte, aby zkusili odhadnout, kdo se pod přezdívkou, kterou si vylosovali, skrývá. Upozorněte žáky, aby se při svém odhadu zaměřili na následující:

pohlaví, věk, (jméno), povolání, koníčky, zajímavost (čím by mohl být zajímavý člověk ukrytý pod přezdívkou), vysvětlení dané přezdívky (proč si ji podle nich pisatel asi vybral).

Požádejte žáky, aby se podělili o své nápady. Zeptejte se, zda se najde nějaký odvážlivec, který by chtěl sdílení zahájit. Poté vyzvěte ke sdílení ty, kteří si vylosovali stejnou přezdívku. Až zazní všechny příspěvky k první přezdívkě, odkryjte pravou identitu člověka vystupujícího pod daným nickem (viz **PRACOVNÍ LIST 1 – PROFILY LIDÍ**). Lze ji například promítnout na projektoru. Dejte žákům chvíli, aby měli možnost porovnat pravou identitu s tím, co vymysleli, a poté stejným způsobem přistupte k odkrytí ostatních přezdívek. I když jsou mnozí milovníky pohybu, zvířat, sportu, přírody, jednu věc mají společnou úplně všichni.

Zeptejte se:

- ❖ Co mají lidé s těmito přezdívkami společného? (Správná odpověď: rádi čtou, milují knihy a pod těmito přezdívkami vystupují na databazeknih.cz)

Poté žákům položte následující otázky:

- ❖ Jak vystupujete na síti vy? (Na odpovědi netrvejte, pokud ji nechtějí sdělit, je to v pořádku.)
- ❖ Proč si nicky vytváříme?
- ❖ Co nám nicky umožňují?

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU NOVÝCH INFORMACÍ

Řekněte žákům, že přezdívky nepoužívají jenom lidé z masa a kostí, ale že je mohou používat i literární postavy. Prozradte jim, že na ně čeká povídka od Petra Stančíka, která je celá psaná v e-mailech.

Rozdejte jim text **1. ČÁSTI POVÍDKY** a čistý papír A4 a vyzvěte je, aby se podívali na e-mailovou hlavičku a zjistili, kterých dvou postav se e-mailová komunikace týká. Poté žáky požádejte, aby se při čtení pokusili o Amonitce a Karakalovi zjistit z textu co nejvíc informací. Doporučte žákům, aby si přeložili čistý papír napůl a jednu stranu si vyčlenili pro Amonitku a druhou pro Karakala. Ponechte na nich, zda budou informace zaznamenávat v průběhu čtení nebo si jenom udělají poznámky v textu a ty pak vypíší.

Vyzvěte žáky, aby utvořili skupiny podle toho, jakou přezdívku si na úvod vylosovali. Pak je požádejte, aby prodiskutovali jednak, co o postavách zjistili, a jednak, jaký z nich mají dojem. V průběhu této aktivity je vhodné skupiny obcházet a případně se s žáky zapojit do neformální diskuse.

Poté položte všem tyto otázky:

- ❖ Jak se podle vás Karakal s Amonitkou na síti (v kyberprostoru) potkali?
- ❖ Proč podle vás začal Karakal komunikovat s Amonitkou ?
- ❖ Proč podle vás začala s Karakalem komunikovat Amonitka?
- ❖ Kdo je podle vás špína Kryšpína?

Začněte číst žákům **2. ČÁST POVÍDKY** a čtení prokládejte otázkami:

- ❖ Je podle vás Kryšpína Slepíčáková populární? Proč si to myslíte? (Po přečtení: *Klukům se to ovšem líbí.*)
- ❖ Proč se asi Amonitka vyjadřuje o Kryšpíně takto nevybíravě?
- ❖ Čeho se Kryšpína zveřejněním videa dopustila? (Po přečtení: *Přidělala k tomu ujetou hudbu a titulek TRHLINA VYMETÁ TRHLINY.*)
- ❖ Máte nějakou osobní zkušenost s kyberšikanou, o kterou byste se chtěli podělit? (Když se nikdo nebude chtít podělit, můžete se podělit vy, pokud máte s kyberšikanou zkušenost.)
- ❖ Je podle vás reálný uvedený počet zhlédnutí? Proč? (Po přečtení: *Jenže to už mělo asi milion zhlédnutí a navrch tunu smajlíků, co řvou smíchy, až jim z očí stříkají slzy.*)

Po dočtení ukázky žáky požádejte, aby napsali Amonitce e-mail jménem kapitána Karakala. Zdůrazněte jim, aby se pokusili psát tak, aby to odpovídalo tomu, co už se o Karakalovi z e-mailové komunikace dozvěděli. Poté vyzvěte žáky ke sdílení e-mailů v rámci jejich skupiny. Zároveň je požádejte, aby na každém e-mailu našli 1–2 „věci“, které se jim líbily a proč (např. formulaci, styl, vtip, radu nebo projevené pochopení).

Rozdejte žákům **3. ČÁST POVÍDKY** a přečtete jim ji. Poté jim pokládejte zjišťovací otázky (pro odpovědi: ano/ne) a chtějte, aby v případě kladné odpovědi dohledali v textu 3. ukázky příslušnou pasáž:

- ❖ Poskytl Karakal Amonitce nějakou radu?
- ❖ Zmínil Karakal svou vlastní zkušenost?
- ❖ Projevil Karakal pochopení?
- ❖ Vyjadřuje se Karakal k tomu, jak Amonitka postupovala?
- ❖ Komentuje Karakal Kryšpínin čin?

Aktivitu uzavřete výzvou: Kdo si myslí, že Karakal svým e-mailem Amonitce pomohl, ať se postaví. Kdo si myslí, že ne, ať zůstane sedět. Oběma táborům dejte prostor k odůvodnění jejich názoru. Názory jim nevyvracejte, ale nebojte se s nimi podělit o svůj pohled, nejlépe obohacený o nějakou vlastní zkušenost.

Rozdejte žákům v zalepené obálce výzvu od Gino Tonika (**PRACOVNÍ LIST 2 – GINO TONIK: VÝZVA**) a požádejte je, ať obálku rozbalí, pečlivě samostatně prostudují obsah a pak si jenom sami pro sebe zapíší, jak by na výzvu reagovali

(třeba na zadní prázdnou stranu). Výzva je vytvořena ve dvou variantách (pro dívky a pro chlapce). Ujistěte je, že to, co napíšou, nebudou s nikým sdílet, že píšou výhradně pro sebe.

Rozdejte žákům **4. ČÁST POVÍDKY** a požádejte je, ať si ji přečtou. Poté jim rozdejte čisté papíry A4 a vyzvěte je, ať si je přeloží na polovinu a ať do horní poloviny nakreslí obrázek Kryšpína, která si na hlavu vyklápí hrnec vařených špaget a „oblemečává“ se pořádně kečupem. Dolní polovina zůstane prozatím prázdná.

Pokud je žáků v původních skupinách málo, vytvořte početnější skupiny (5–6 žáků). Vyzvěte žáky, aby v rámci své skupiny ke každému obrázku (kromě vlastního) napsali komentář (jakýkoli, nemusí si brát servítky). Mohou si k tomu účelu vymyslet i speciální přezdívkou. Ujistěte je, že ať napíšou cokoli, nebudou z toho mít v tomto případě žádné problémy. Komentáře ať vpisují přímo pod obrázky.

Jakmile skončí s psaním komentářů, informujte žáky, že je čeká výměna rolí. Z komentujících se stanou čtenáři komentářů. Požádejte žáky, aby si každý vzal k sobě obrázek, který sám nakreslil, a představil si, že na tom obrázku je on. Vyzvěte žáky, aby komentáře četli s tím, že jsou směřovány k jejich osobě. Pokud se v komentáři objeví jméno Kryšpína, ať si ho nahradí svým vlastním jménem. Ideální by bylo, aby se žáci před čtením komentářů zklidnili a komentáře si „prožili“. Žáky lze například požádat, aby zavřeli oči, a vy je pak svými slovy přivedete k momentu, kdy se chystají číst komentáře pod svým obrázkem.

Rozdejte žákům další čistý papír A4 (nebo mohou využít druhou stranu papíru, na který psali, když zjišťovali informace o Karakalovi a Amonitce), a požádejte je, ať si zapíšou, jak se cítili, co se v nich odehrávalo, na co mysleli, když:

- ❖ komentáře psali
- ❖ komentáře četli

Vyzvěte žáky, aby si své pocity, prožitky a myšlenky z obou rolí porovnali. Nejprve sami a pak v rámci skupiny. Ještě je požádejte, aby společně ze všech komentářů vybrali za skupinu top 3 negativní komentáře a zdůvodnili jejich výběr.

Položte všem otázku:

- ❖ Měli jste pod svým obrázkem nějaký pozitivně laděný komentář?
- ❖ Proč podle vás převládaly negativní / pozitivní komentáře?

Připomeňte žákům, že Kryšpína má první úkol za sebou, ale že ji čeká ještě hádanka. S hádankou nemůže hnout, proto se obrátila na Amonitku (slovy Amonitky *vetřela se do přízně*). Umístěte viditelně první hádanku a vyzvěte žáky, ať Kryšpíně s luštěním také pomohou.

Když se doberete správného řešení první hádanky, запиšte slovo HVĚZDA dolů na tabuli a řekněte žákům, že Kryšpína má za sebou první úkol a první hádanku, ještě jich tedy zbývá šest. Požádejte žáky, aby ve svých skupinách vymysleli pro Kryšpína dalších šest úkolů a poté přistupte ke sdílení vymyšlených úkolů.

Pak si s žáky užíjte hádankovou chvíli z **5. ČÁSTI POVÍDKY**. Hádanky dávejte žákům ve stejném pořadí, jako je dostávala Kryšpína, a správné řešení vždy запиšte nad to z předcházející hádanky (pro přehlednost použijte **PRACOVNÍ LIST 3 – HÁDANKY**). Řešení se lze většinou dobrat i bez Amonitčiny pomoci. Nejtěžší je třetí hádanka, u ní můžete žákům přečíst příslušnou vysvětlující pasáž z povídky.

Až budete mít na tabuli všech sedm správných řešení, začněte číst **6. ČÁST POVÍDKY**. V průběhu čtení pokládejte žákům otázky:

- ❖ Co tím Amonitka myslí? (Po přečtení: *Já zase čekám, kdy jí to celé doteče.*)
- ❖ Kdo za tím vším podle vás stojí? A proč? (Po přečtení: *Drahá Amonitko, nevím jak Kryšpíně, ale mně už začíná pomalu docházet, kdo za tím vším stojí.*)

Až dočtete do místa: *Takže řešení hádanek seřazená pozpátku dávají dohromady nápis*, můžete žákům ukázat na tabuli, kde máte všechna řešení vypsána, aby si mohli nápis přečíst samy. Pak dočtete 6. ukázkou do konce.

Upozorněte žáky, že se s povídkou blížíte do finále. Sdělte jim, že mají jedinečnou šanci zvolit, jak povídka skončí. Autor totiž původně napsal dva závěry. Jedná se o závěrečný e-mail od Amonitky. Rozdejte žákům **PRACOVNÍ LIST 4 – DVA ZÁVĚRY POVÍDKY** a vyzvěte je, aby si oba samostatně přečetli a rozhodli se pro jeden z nich. Ať svůj výběr také odůvodní a sdělí v rámci své skupiny. Požádejte je, aby se v rámci skupiny dohodli na tom, kterému konci by dali přednost. Na závěr dejte skupinám prostor, aby se o svůj výběr závěru mohli podělit s ostatními skupinami. A zeptejte se jich:

- ❖ Jaký závěr je podle vás (v souvislosti s kyberšikanou) reálnější? Proč si to myslíte?
Ukažte žákům 10 fotografií (**PRACOVNÍ LIST 5 – OBĚTI KYBERŠIKANY**) a zeptejte se:
- ❖ Jak na vás lidé na fotografiích působí? Připadají vám šťastní?
- ❖ Měli byste zájem se s nimi skamarádit? Proč?
- ❖ Co si myslíte, že mají tito mladí lidé společného? (Jedná se o oběti kyberšikany, kvůli kyberšikaně si vzaly život. Bylo jim v rozmezí 10–18 let.)

Vyvěste ve třídě letáček Prožíváš kyberšikanu? (viz **PRACOVNÍ LIST 6 – PROŽÍVÁŠ KYBERŠIKANU?**), aby ho měli žáci neustále na očích a mohli si kdykoli přečíst, jak správně postupovat a na koho se obrátit, pokud se ocitnou v roli oběti kyberšikany.

REFLEXE

Rozdejte žákům čistý papír A4 a informujte je, že je ještě čeká závěrečná aktivita a tou bude tvorba jejich „kyberzrcadla“. Vysvětlíte jim, že kyberzrcadlo odráží to, jak vnímají sami sebe coby účastníka kyberprostoru (virtuálního počítačového světa). Kyberzrcadlo je modifikace známého čtenářského zrcadla. Mělo by žákům posloužit jako zamýšlení nad tím, jak se na internetu chovají. Na kyberzrcadlo je možné v příštích hodinách navázat tématy jako bezpečné chování na internetu nebo rizikové chování v kyberprostoru. Při tvorbě kyberzrcadla se mohou žáci odrazit od následujících otázek.

- ❖ Kým jsem v kyberprostoru? (např. nick a moje virtuální identita)
- ❖ Co mi kyberprostor nabízí a umožňuje? Proč jsem účastníkem kyberprostoru?
- ❖ S kým v kyberprostoru komunikuji? Zním všechny své „přátele“ ze sociálních sítí osobně? Podle čeho si vybírám na internetu přátele?
- ❖ Jaké informace o sobě na internetu sděluji?
- ❖ Čeho se při svém působení v kyberprostoru obávám?

Před samotnou tvorbou kyberzrcadla žáky upozorněte, že si sami vyzkoušeli, jak dokážou být opatrní. Připomeňte jim, že obdrželi výzvu od Gino Tonika (**PRACOVNÍ LIST 2 – GINO TONIK: VÝZVA**), na kterou měli reagovat.

VYHODNOCENÍ:

Zda jsme dosáhli cílů lekce, poznáme podle toho, že se žákům nepodaří určit, kdo se skrývá za přezdívkou na internetu. Žáci si vyzkoušejí nejrůznější role, které mohou jako účastníci kyberprostoru zastávat, a zkušenosti zúročí při tvorbě kyberzrcadla.

Z dlouhodobého hlediska je důležité, aby žáci byli na síti při komunikaci s neznámými lidmi opatrnější a uměli si najít pomoc v případě, že se dostanou do „průšvihů“.

PŘÍLOHY:

- ❖ PRACOVNÍ LIST 1 – Profily lidí
- ❖ PRACOVNÍ LIST 2 – Gino Tonik: výzva
- ❖ PRACOVNÍ LIST 3 – Hádanky
- ❖ PRACOVNÍ LIST 4 – Dva závěry povídky
- ❖ PRACOVNÍ LIST 5 – Oběti kyberšikany
- ❖ PRACOVNÍ LIST 6 – Prožíváš kyberšikanu?

PROFILY LIDÍ

HAKI34

Jméno: Zuzana Kučerová

Věk: 38 let

Povolání: lékařka v Ostravě

„Baví mě živá i neživá příroda, amatérsky se věnuji ornitologii – birdingu.“

„Hodně času trávíme s rodinou v přírodě (v Beskydech na Ostravici), kde máme chatu, a díky fotopasti poznáváme naše lesní sousedy.“

„S dcerou chodíme do keramické dílny a patláme se v hlíně, v rámci relaxace se poslední 2 roky věnuji čínskému cvičení čchi-kung.“

„Ráda čtu – som (bez)nádejný knihomol' a knihofil:-D, poslední 2 roky fičím na pokladech z knihobúdok.“

„Pocházím ze Slovenska, nemám ráda krev, jsem spíše samotář než společenský člověk, nerada se seznamuji a nerada telefonuji.“

A proč haki34? „Za svobodna jsem se jmenovala Hakošová a říkali mi haki, jak ostatně i vícero členům mé rodiny tohoto jména, asi se to nějak nabízí. No a v roce založení mého profilu mi bylo 34 let. Takže haki34, protože haki jako takové bylo obsazené.“

KLOKAN.1905

Jméno: Vašek Dvořák

Věk: 46 let

Povolání: policista z Prahy

„Začínal jsem na ulici, poté jsem řešil složité případy – alkohol, drogy, zranění a zranění smrtelná – a teď tři roky zodpovídám za práci výjezdové skupiny, kde je zhruba 25 lidí. Práce je to zajímavá, baví mě, až na dlouhé služby – 10 až 24hodinové.“

„Asi pět let chodím běhat, většinou tak na 45 minut, kolem 7 až 8 km. Loni jsem naběhal celkem 1070km. Prostě se snažím hýbat.“

„Možná divné, ale rád vařím (častěji než manželka) a občas pečú.“

„Jsem ujetej na knížky. Mám jich doma přes 500. Vše, co přečtu, musím mít doma. Čtu detektivky, thrillery a historické romány.“

A proč klokan.1905? „Jsem asi 40 let fanouškem fotbalových Bohemians Praha. 1905 je rok založení klubu. Mám i email klokan.1905@seznam.cz, Dvořák je všude obsazen. Chodil jsem i fandit do Ďolíčku, což je náš svatostánek. Nosím šály a kulichy v klubových barvách, v létě trička a nyní i roušku v barvách klubu.“

MAANA

Jméno: Martina Volfová

Věk: 46 let

Povolání: učitelka angličtiny, španělštiny a sociální práce na SŠ v Děčíně

„Kromě učení vedu v neziskovce služby pro rodiny s dětmi a dělám skupinové programy pro děti a rodinné terapie.“

„Než jsem si definitivně zlikvidovala kolena, hrála jsem basket a doteď ho ráda sleduju.“

„Cestuju na vlastní pěst po světě (nejraději po Africe nebo Jižní Americe).“

„Ráda čtu a píšu dopisy.“

„Piju kafe a pivo, chodím po venku, kde je hezky a kde nejsou lidé, mám dvě kočky, nebarvím si vlasy, nepoužívám make-up a nenosím podpatky,

nesnáším obřady, umím být odporně paličatá, mám sklon dělat vše na poslední chvíli a jsem těžká ‚sova‘.“

A proč Maana? „Je to taková slátanina – jednak je to kombinace jmen, protože křtěná jsem ještě Anna, a jednak jsem z ročníku, kde přebývalo Martin (ve třídě nás bylo i 5) a mně se přezdívalo Máňa, k čemuž ta internetová přezdívka také odkazuje.“

METLA

Jméno: Jana Liebzeitová

Věk: 43 let

Povolání: momentálně zahradnice v lázních v Kyjovicích, většinu života grafička

„Chtěla bych pracovat jako ilustrátorka (několik časopisů a deskových her obsahuje mé výtvořky).“

„Míluju zvířata, především psy a kočky (adoptovala jsem ztřeštěnou fenu ovčáka a jedna nevrlá bílá kočička si zase adoptovala mě), ráda chodím přírodou, kde je co nejméně lidí.“

„Tři roky jsem se svým německým ovčákem dělala ostrahu.“

„Četbu knih potřebuji k životu stejně jako vodu, potraviny a vzduch k dýchání.“

„Nikdy jsem nevykoušela cigaretu, nikdy jsem se neopila a v obojím hodlám pokračovat do konce života. Nemám ráda mobily a nenávidím bezohlednost.“

A proč Metla? „Chtěla jsem něco krátkého, co vystihne pokročilejší věk, smysl pro sarkastický humor, poněkud pesimistický náhled na svět a třeba i malou výhrůžku pro špatné knihy (dle mého názoru špatné) – ve smyslu, že je smetu svým komentářem, stanu se pro ně metlou.“

OSICE

Jméno: Hana Hogenová

Věk: 37 let

Povolání: knihovnice dětského oddělení v Litvínově (toho času na rodičovské dovolené)

„Miluju knížky. Nejvíc mě baví, když rozečtu novou knížku a nevím, do čeho jdu, co mě čeká, co se v ní odehraje, koho v ní potkám, co prožiji a k čemu mě kniha nasměruje.“

„Ráda se sama učím cizí jazyky. Teď u mě vede španělština a korejština.“

„Hrozně zpívám a ještě hůř tančím, ráda si vyšlápnu nějaký kopec, kdeco mě rozčilí, chtěla bych velkého psa, dělá se mi špatně z krve, jsem nespolečenská a moc neodpovídám na zprávy.“

A proč Osice? „Kromě velkého psa bych chtěla i oslíka.“

A ještě jedna zajímavost na závěr: „Jsem autorkou této čtenářské lekce.“

TRUDOŠ

Jméno: Vojtěch Běhounek

Věk: 39 let

Povolání: knihkupec (aktuálně zaměstnán u internetového shopu Book-Tool) a recenzent časopisů XB-1 a Pevnost

„S rodinkou žijeme v liberecké vesničce zvané Bílý Kostel nad Nisou.“

„Z koníčků mi zůstalo akorát čtení, to mi však vydá za čtyři další.“

„FB, TW ani IN nepoužívám, asi bych se z nich zbláznil, ale z dalších databází, které navštěvuji a funguji tam jako administrátor, jsou: <https://comicsdb.cz/>, <https://www.pitaval.cz/> a <https://www.legie.info/>. Diskusním fórum se však vyhýbám, sežrali by mě tam zaživa.“

A proč trudoš? „Nick ,trudoš' používám jako zkráceninu ,trudomyslného čtenáře', ale to je spíš takový soukromý vtípek, než že by to vyjadřovalo

moji náladu. Jestli jsem z něčeho smutný, tak to je chování lidí na sociálních sítích, ale to čistě jen proto, že mu nerozumím (a těm sítím taky).“

YUNNAN

Jméno: Petr Borek

Věk: 51 let

Povolání: dlouhá léta knihkupec, nyní v IT firmě na pozici helpdesk (podpora kolegů ve firmě a zákazníků) v Brně

„Miluji knihy a hudbu, kterou se snažím provozovat i aktivněji – v dětství housle, kytara a irská flétna (low D whistle).“

„Sám se učím japonsky a francouzsky, rok jsem se pokoušel i o čínštinu. Mám rád japonskou a čínskou poezii i beletrii.“

„Také rád cvičím a dělám čchi-kung a tchaj-ťi a cvičím jógu. A zajímá mě umění a moudrost staré Číny a Japonska.“

„Jsem docela uzavřený a introvertní a odepisuji velmi zřídka, a když už, tak po velmi dlouhé době.“

A proč Yunnan? „Moje přezdívka Yunnan (čteno Jün-nan) znamená ,jižní oblaka' nebo také ,na jih od oblak' a souvisí s mou zálibou v čajích; v této jihočínské provincii se pěstují vynikající čaje.“

GINO TONIK: VÝZVA

HÁDANKY

*Označuje datum narození
vojáci ji nosí na rameni.
(HVĚZDA)*

*Stejným slovem můžeš zvat
hlínu, planetu i stát.
(ZEMĚ)*

*Šestnáct mil od Merlinovy sluje
Artuš k Michalovi dovesluje.
(BUDE)*

*Čtvrtá hodina odbila a lampa ještě...
Co dělala? Budeš hádat, nebo vřestět?
(SVÍTILA)*

*Celému světu vládne,
moudrého nenapadne.
(HLOUPOST)*

*S ním je všechno možné, moucha letí skrz sklo,
bez něj je Morava menší než Slezsko.
(KDYBY)*

*Ráno vidíš v zrcadle
její rysy povadlé.
(KRYŠPÍNA SLEPIČÁKOVÁ)*

DVA ZÁVĚRY POVÍDKY

1. ZÁVĚR

od: amonita@flashi.net
 komu: karakal@postilion.com
 předmět: Konec vše napraví

Milovaný kapitáne Karakale!

Obávám se, že ti začíná na majáku strašit ve věži a ve věži šplouchat na maják. To máš z toho, že jsi tam pořád sám.

Nakonec všechno dopadlo dobře. Kryšpína si sice na GloBall uřízla náramnou arciostudu a její videa s kečupovým přelivem vlasů nebo sójovým úsměvem trhají rekordy ve sledovanosti. Ale když ochutnala vlastní hořké kapky, úplně se změnila. Přestala se patlat mejkapem a snít o modelingu. Stala se z ní bojovnice proti kyberšikaně a z nás dvou jsou teď nejlepší kamarádky. Ovšem zůstávám ve střehu.

A Kubakiel, ten kluk ze hřbitova, mě docela zajímá. Jeho kapela „Angels dancing on the head of a pin“ bude mít brzy koncert, možná si ho půjdu poslechnout. Nežárliš?

Kapitáne Karakale, kdy už se mi přestanou dělat na nose bedary?

Tvoje Amonita

2. ZÁVĚR

od: amonita@flashi.net
 komu: karakal@postilion.com
 předmět: Konec vše napraví

Milovaný kapitáne Karakale!

Obávám se, že ti začíná na majáku strašit ve věži a ve věži šplouchat na maják. To máš z toho, že jsi tam pořád sám.

Kdybych totiž tu internetovou past nalíčila opravdu já, měla bych z toho strašný malér. Kryšpína si totiž na Glo-Ball uřízla náramnou arciostudu, a když viděla, jak její videa s kečupovým přelivem vlasů nebo sójovým úsměvem trhají rekordy ve sledovanosti, pokusila se o sebevraždu. Snědla doma rodičům všechny prášky z lékárničky a zapila to šamponem proti lupům. Kryšpínina maminka navíc trpí zácpou, takže tam bylo taky projímadlo. V nemocnici jí vypumpovali žaludek a vyměnili spodní prádlo. Teď je v blázinci na pozorování a buší pěstičkami do polstrovaných stěn cely. Kyberšikanu proti ní teď vyšetřuje policie a školní poradkyně Patáková.

Zametla jsem po sobě stopy v kyberprostoru důkladně, ale stejně se celá klepu strachy, že mě policie nebo Patáková odhalí. Co myslíš, můžou mě za to zavřít? Nebo vyhodit ze školy? Je mi z toho všeho do breku.

Myslela jsem, že když Kryšpína ochutná vlastní hořké kapky, změní se a přestane škodit jiným. Jenže mě vůbec nenapadlo, že by to mohlo dopadnout takhle zle.

A kapitáne Karakale, kdy už se mi přestanou dělat na nose bedary?

Tvoje Amonita

OBĚTI KYBERŠIKANY

PROJEKT E-BEZPEČÍ POMOC OBĚTEM TRESTNÉ ČINNOSTI NA INTERNETU

Potřebuješ pomoc?
Kontaktuj naši anonymní online poradnu!

www.napisnam.cz

Online poradna je provozována s podporou
Statutárního města Olomouc.

Prožíváš kyberšikanu?

Prožíváš kyberšikanu a nevíš, co máš dělat, jak postupovat, na koho se obrátit? Neboj se, pomůžeme ti a společně najdeme vhodné řešení.

1. Zachovej klid

Prvním a nejdůležitějším pravidlem je zachovat klid a nejednat ukvapeně. To znamená, že se nesnaž těm, kteří ti ubližují, vyhrožovat, nadávat a snažit se jim oplatit to, co dělají tobě.

2. Uschovej si důkazy, nic nemaž

Veškeré důkazy (třeba esemesky, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, ponižující fotografie s komentáři, webové stránky, snapshoty, screeny obrazovky, fotografie obrazovky pořízené mobilním telefonem atd.) o tom, že ti někdo ubližuje, si **ulož**. Stejně tak útočnicka neblokuj. Na základě tvých důkazů může být útočník **odhalen, usvědčen a potrestán**.

3. Ukonči komunikaci s pachatelem

Dej útočnickovi najevo, že se ti nelíbí, co ti dělá, a že budeš situaci řešit. Dále s ním nekomunikuj, nesnaž se mu vyhrožovat, nemsti se, nereaguj, i když tě bude dále kontaktovat. Cílem útočnicka je vyprovokovat tě k reakci – ať už je jakákoli. Pokud budeš reagovat, bude reagovat i on/ona.

4. Blokuj

Pokud máš uschovány všechny důkazy o útoku na tvou osobu, snaž se zablokovat obsah, který o tobě pachatel rozšiřuje (např. fotografie, videa, pomluvy atd.). Dřívá většina online služeb obsahuje možnost blokování a odstranění závadného obsahu. Stejně tak můžeš zkusit zablokovat samotného uživatele – k tomu však přístup až tehdy, kdy budeš dostatek důkazů.

5. Pokus se zjistit, kdo je pachatel

Někdy může být pachatel anonymní, schovaný za přezdívku či falešným profilem. Pokus se zjistit, o koho jde – třeba prostřednictvím jeho okruhu facebookových přátel, kteří mohou jeho skutečnou identitu znát. Postupuj však tak, ať **neohrožíš sebe**.

6. Oznam útok dospělému

Neboj se svěřit dospělé osobě – například třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence, školnímu psychologovi, ale hlavně svému rodiči. **Čím dříve útok oznámíš, tím dříve se situace vyřeší.**

7. Neboj se kontaktovat specialisty

Pokus se bojíš svěřit se učiteli či rodiči, protože je tvůj problém příliš citlivý a bolestivý, kontaktuj některou z ověřených anonymních služeb, které se na pomoc dětem specializují. Pomoci můžeš např. **Linka bezpečí** (zdarma na telefonním čísle **116 111**), na kterou můžeš kdykoli zavolat – a to ve dne i v noci. S vážnými situacemi se svěř **policii** (zdarma na telefonu **158**). Pomoci ti můžeme také my, prostřednictvím webové stránky www.napisnam.cz.

8. Ptej se na konečný verdikt

Pokud kyberšikanu řešila škola, ptej se, jak byl případ dořešen. **Každá situace má řešení.**

Zdroj: bit.ly/kybersikana_pomoc_obetem